

Să pășim împreună în Uniunea Europeană!

ATITUDINI

EUROPE DIRECT este un serviciu care vă ajută să găsiți răspunsuri la întrebările pe care le aveți despre Uniunea Europeană.
Un număr unic gratuit: (*)
00800 67891011

**Anumiți operatori de telefonie mobilă nu permit accesul la numerele 00 800 sau pot factura aceste apeluri*

Material realizat de Centrul de Informare EUROPE DIRECT CENTRAS București 2010

Tratatul de la Lisabona
Uniunea Europeană în secolul al XXI-lea

Centrul de Informare EUROPE DIRECT CENTRAS București
Bd. Mareșal Averescu nr.17, corp F, etaj 3, sector 1, București, 011454
Tel: 021 223 00 29, Fax: 021 223 00 12
E-mail: europe.direct@centras.ro
Web: www.europedirect.centras.ro

www.europedirect.centras.ro
www.centras.ro

Cuprins:

Tratatul de la Lisabona – pentru o Uniune Europeana mai democratica, transparenta si eficienta ... pag 3

Uniunea Europeana în evolutie ... pag 4

Parlamentul European si Tratatul de la Lisabona in 5 puncte ... pag 5

Relatia dintre Uniunea Europeana si statele membre ... pag 6

Initiativa cetatenilor europeni ... pag 7

Parlamentele nationale ... pag 8

Politica de coeziune – un impuls puternic pentru Strategia de la Lisabona în perioada 2007-2013 ... pag 9

Acordul privind Serviciul Diplomatic European ... pag 10

Ramón Jáuregui Atondo despre UE si Conventia Europeana a Drepturilor Omului ... pag 11

Viziune romaneasca asupra aplicarii Tratatului de la Lisabona? ... pag 12

Viitorul UE dupa Tratatul de la Lisabona ... pag 14

Link-uri utile ... pag 15

Tratatul de la Lisabona - pentru o Uniune mai democratica, transparenta si eficienta

Uniunea Europeană este într-un proces continuu de adaptare, atât la nivel de organizare internă, cât și în raport cu factorii externi. Numărul de 27 de state membre și posibilitatea ca acesta să crească au impus o regândire a funcționării instituțiilor europene, cu un accent foarte mare pe drepturile cetățenilor europeni. De asemenea, Uniunea Europeană este un actor mondial relevant în multe domenii, toate schimbările și provocările cu care ne confruntăm la nivel global (schimbările climatice, recesiunea economică sau securitatea energetică) afectând statele membre și, implicit, Uniunea. Astfel că, în ultimii zece ani, Uniunea Europeană a căutat calea potrivită pentru a optimiza instrumentele pe care le are la dispoziție și pentru a răspunde cât mai prompt și eficient așteptărilor statelor membre și cetățenilor acestora.

Există trei motive fundamentale pentru care s-a considerat necesară adoptarea acestui Tratat: creșterea eficienței în procesul de luare a deciziilor; sporirea gradului de democrație prin conferirea unui rol mai important Parlamentului European și parlamentelor naționale; o mai mare coerență pe plan extern. Toate acestea vor spori legitimitatea deciziilor și recomandărilor formulate la nivelul Uniunii, astfel încât să promoveze mai bine interesele cetățenilor săi, zi de zi.

Din punct de vedere al structurii, noul tratat reunește trei texte cu aceeași valoare legală – 2 tratate: Tratatul Uniunii Europene, Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și o Cartă (Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene).

Principalele obiective ale acestui Tratat sunt constituirea unei Uniuni Europene mai democratice, pentru a răspunde așteptărilor cetățenilor europeni privind responsabilitatea, transparența și participarea, precum și creșterea capacității Uniunii de a răspunde în mod eficient provocărilor globale.

Pentru a-și valorifica întregul potențial, Uniunea Europeană trebuie să se dezvolte și să introducă reforme care să răspundă noilor provocări legate de extinderea de ordin geografic dar și al competențelor sale instituționale. În ultimii zece ani, Uniunea Europeană a căutat calea potrivită pentru a optimiza instrumentele pe care le are la dispoziție și pentru a-și întări capacitatea de acțiune.

S-a încercat, așadar, prin Tratatul de la Lisabona, o restructurare a prerogativelor inițiale promulgate de fondatorii Uniunii Europene cu privire la sferile de intervenție, noile reglementări conferind Uniunii, între altele, dreptul de a acționa ca un stat unitar pe scena politică mondială.

Uniunea Europeana în evoluție

18 aprilie 1951 – Paris: Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (a intrat în vigoare la 23 iulie 1952 și a expirat la 23 iulie 2002)

25 martie 1957 – Roma: Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene și Euratom (au intrat în vigoare la 1 ianuarie 1958)

8 aprilie 1965 – Bruxelles: Tratatul de Fuziune (Merger Treaty) – prevede o singură comisie și un singur consiliu pentru cele trei comunități de la vremea aceea (a intrat în vigoare începând cu 1 iulie 1967)

1986 – Luxembourg & Haga: Actul unic european – introduce schimbările necesare instituirii pieței unice interne (a intrat în vigoare de la 1 iulie 1987) Stat Membru reprezentat într-o țară terță, dacă statul membru propriu nu este reprezentat în acea țară.

7 februarie 1992 – Maastricht: Tratatul Uniunii Europene (intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993) – prevede schimbarea denumirii din Comunitatea Economică Europeană în Comunitatea Europeană. Prin acest tratat, au fost introduse, de asemenea, noi reglementări privind cooperarea dintre statele membre în domenii precum apărarea sau justiția și afacerile interne, creându-se structura pe trei „piloni” care a definit, de atunci, funcționarea Uniunii Europene.

2 octombrie 1997 – Tratatul de la Amsterdam (a intrat în vigoare la 1 mai 1999) – au fost introduse amendamente și cu un nou sistem de codificare și identificare a articolelor și Tratatelor.

26 februarie 2001 – Tratatul de la Nisa (a intrat în vigoare la 1 februarie 2003) – reformarea instituțională, pentru o funcționare eficientă a Uniunii cu 24 de state membre; Tratatul de la Nisa, Tratatul UE și Tratatul Comunității Europene au fost unificate într-o singură versiune consolidată.

29 octombrie 2004 – Roma: a fost semnat Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa (adoptat în cadrul Consiliului European – Bruxelles, 17-18 iunie 2004). Tratatul nu a fost niciodată ratificat, fiind respins prin referendum în Franța și Țările de Jos (mai-iunie 2005)

13 decembrie 2007 – a fost semnat Tratatul de la Lisabona de către cele 27 de state membre (urmând să fie aprobat, până în mai 2009, de 26 din cele 27 de parlamente naționale ale statelor membre)

12 iunie 2008 – Irlanda respinge Tratatul prin referendum

19 iunie 2008 – Consiliul European a confirmat că, în continuare, Comisia Europeană va include un cetățean din fiecare stat membru. S-a convenit, de asemenea, asupra unor probleme identificate de autoritățile irlandeze, în domenii precum fiscalitatea, asigurarea dreptului la viață, educație și familie, drepturile lucrătorilor sau în domeniul securității militare.

2 octombrie 2009 – al doilea referendum în Irlanda

1 decembrie 2009 – a intrat în vigoare a Tratatul de la Lisabona

Parlamentul European și Tratatul de la Lisabona în 5 puncte

1. Noul Parlament: mai bine echipat pentru provocările actuale

Tratatul de la Lisabona îmbunătățește capacitatea Parlamentului și a Uniunii de a acționa. Când Europa și restul lumii întâmpină probleme precum globalizarea, schimbarea climatică, siguranța energiei și terorismul, niciun stat nu le poate face față singur. Doar acționând într-o manieră eficientă, transparentă și coerentă va putea Europa răspunde preocupărilor și nevoilor europenilor. Tratatul pregătește Parlamentul pentru provocările prezente și viitoare. De asemenea, Parlamentul, ales direct de către cetățeni, va avea dreptul de a revizui tratatul.

2. Noul Parlament: mai puternic în conturarea Europei

Odată cu Tratatul de la Lisabona, Parlamentul European va avea mai multe puteri în conturarea Europei. Prin extinderea procedurii de codecizie la alte 40 de domenii, Parlamentul va avea o poziție de egalitate cu Consiliul de Miniștri. Agricultură, siguranța energiei, imigrarea legală, justiția și afacerile interne, sănătatea și fondurile structurale sunt câteva din domeniile în care Parlamentul a obținut autoritate. Deciziile sale vor avea un impact mai puternic asupra vieții europenilor.

3. Noul Parlament: mai multă putere de decizie asupra bugetelor financiare ale Uniunii

Parlamentul și Consiliul vor avea roluri echilibrate în aprobarea bugetului general al UE și a cadrului financiar multianual. Cele două instituții vor stabili împreună toate cheltuielile, eliminând astfel distincția dintre cheltuielile obligatorii (aproximativ 45% din bugetul UE), de exemplu ajutoarele agricole directe sau acordurile internaționale, și cheltuielile neobligatorii.

4. Noul Parlament: mai multă influență asupra liderilor UE

Parlamentul European va decide nu doar asupra acțiunilor întreprinse și bugetului necesar, dar și asupra liderilor care conduc UE. Parlamentul va alege președintele Comisiei Europene, pe baza propunerii Consiliului European, dar care trebuie să ia în considerare rezultatele alegerilor pentru Parlamentul European. De asemenea, Parlamentul trebuie să consimtă numirea Înalțului Reprezentant al Uniunii Europene pentru afaceri externe și politica de securitate, care va deține totodată și funcția de vice-președinte al Comisiei Europene.

5. Noul Parlament: mai multă democrație participativă

Orice putere presupune o responsabilitate. Ales prin vot direct, Parlamentul va avea noi instrumente care vor proteja drepturile și libertățile cetățenilor și care le va permite acestora să ia parte la procesul politic comunitar. Parlamentul va trebui să se asigure că noua Cartă incluzând drepturile civile, politice, economice

și sociale ale cetățenilor europeni - Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene - este implementată într-un mod eficient. Tratatul va adăuga, de asemenea, inițiativa cetățenilor, prin care un milion de cetățeni provenind din mai multe state membre vor putea prezenta o propunere legislativă în domenii care țin de competența Uniunii. Nu în ultimul rând, Parlamentul va apăra drepturile parlamentelor naționale de a obiecta la propunerile legislative la nivel comunitar, dacă acestea consideră că a fost încălcat principiul subsidiarității.

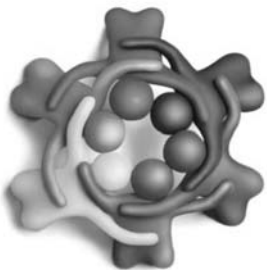
Relatia dintre Uniunea Europeana si statele membre

Cooperare sporită

Termenul de cooperare sporită (sau flexibilitate) denumește o procedură care permite statelor membre să folosească instituțiile UE pentru a promova o colaborare mai strânsă între ele.

Condiții:

- ≪ scopul trebuie să fie continuarea atingerii obiectivelor UE
- ≪ respectarea principiilor tratatelor
- ≪ respectarea acquisului comunitar precum și a drepturilor și intereselor altor state membre
- ≪ trebuie folosită doar ca o soluție de ultimă instanță, în condițiile în care scopul nu poate fi atins în timp rezonabil folosind procedurile standard la nivelul UE
- ≪ implicarea a minim nouă state (numărul era de minim 8 anterior intrării în vigoare a Tratatului)
- ≪ nu este aplicabilă în domeniile în care UE deține competență exclusivă
- ≪ în cazul inițiativelor care vizează domeniul politicii de securitate, acestea trebuie adoptate în mod unanim de către Consiliu, în celelalte domenii fiind necesare susținerea Comisiei și aprobarea din partea Consiliului (majoritate calificată) și a Parlamentului.

Competențe

Tratatul UE dau Uniunii dreptul de a legifera și de a crea politici în anumite arii și permit cooperarea sau susținerea din partea statelor membre în alte domenii. De asemenea, niciun amendament la Tratatul nu poate conduce la o creștere a competențelor Uniunii în raport cu statele membre. Tratatul de la Lisabona listează ariile de competență, elementul de inovație fiind elaborarea domeniilor de competență comună între statele membre și UE.

<p>Competențe exclusiv ale Uniunii Europene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ≪ Uniunea vamală ≪ Stabilirea regulilor competiției la nivelul pieței interne ≪ Politică monetară pentru statele din zona Euro ≪ Protecția resurselor biologice ale mărilor, ca parte a politicii piscicole comune ≪ Politică comercială comună ≪ Semnarea tratatelor internaționale, atunci când acestea intră sub incidența legislației UE sau când este necesar pentru creșterea competenței interne a UE sau când există posibilitatea 	<p>afectării regulilor comune sau a aplicării acestora</p> <p>Competențe comune:</p> <ul style="list-style-type: none"> ≪ Piața internă ≪ Anumite aspecte specifice în domeniul politicii sociale (definite în Tratat) ≪ Coeziune economică, socială și teritorială ≪ Agricultură și piscicultură ≪ Mediu și schimbări climatice ≪ Protecția consumatorului ≪ Transport ≪ Rețele trans-europene ≪ Energie ≪ Libertate, securitate și justiție ≪ Sănătate publică 	<ul style="list-style-type: none"> ≪ Cercetare și dezvoltare tehnologică ≪ Spațiu ≪ Cooperare pentru dezvoltare și ajutor umanitar <p>Competențe ale statelor membre, dar în cadrul cărora UE poate oferi asistență:</p> <ul style="list-style-type: none"> ≪ Protecția și îmbunătățirea domeniului sănătății ≪ Industrie ≪ Cultura ≪ Turism ≪ Educație, formare profesională, tineret ≪ Sport ≪ Protecție civilă ≪ Cooperare administrativă
---	--	--

Inițiativa cetățenilor europeni

Uniunea Europeană, prin intermediul Tratatului de la Lisabona, vrea să se apropie de cetățenii săi, să le acorde drepturile, în calitate de cetățeni europeni, menite să completeze și să întărească drepturile asigurate prin calitatea de cetățean al statelor membre.

Cetățenii europeni dispun deja de o serie de instrumente care le permit să se informeze cu privire la procesul politic comunitar: consultarea website-urilor Uniunii Europene (eur-lex.europa.eu, ec.europa.eu) ori adresarea către Centrele de informare ale Uniunii Europene: rețeaua Europe Direct, centrele de Documentare Europeană etc.

Acestora li s-a adăugat acum inițiativa cetățenilor. În virtutea acestui nou drept de inițiativă, un milion de cetățeni provenind din cel puțin 9 state membre pot solicita Comisiei Europene, instituția responsabilă cu elaborarea propunerilor legislative, să prezinte o propunere legislativă în domenii care țin de competența Uniunii. Detaliile practice ale acestei inițiative vor fi precizate printr-un act legislativ.

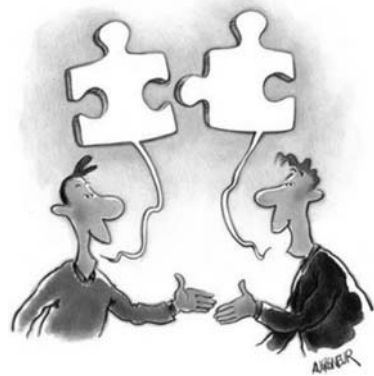
acestea - de la 4.500 de semnături pentru cele mai mici țări, până la 72.000 de semnături pentru cel mai mare stat membru (Germania).

4. De asemenea, în momentul în care s-au strâns cel puțin 300 000 de semnături din partea cetățenilor provenind din cel puțin trei țări, petiția va fi înregistrată la Comisie și se va decide dacă aceasta țară în atribuțiile sale. În caz afirmativ, începând din acel moment, inițiatorii petiției au la dispoziție un an pentru a strânge numărul necesar de semnături.

5. În cazul în care inițiativa îndeplinește toate criteriile pentru a fi acceptată, Comisia Europeană dispune de patru luni pentru a face investigații și pentru a lua o decizie privind elaborarea unui nou act normativ, lansarea unui studiu sau luarea altor măsuri. Comisia va trebui să-și facă publică decizia.

Care sunt **etapele** în cadrul unui asemenea demers?

1. Potrivit Tratatului, pentru a fi luată în considerare de către Comisia Europeană, o inițiativă trebuie
 2. Să beneficieze de sprijinul a cel puțin 1 milion de cetățeni provenind din cel puțin o treime distatele membre (în prezent, 9 țări).
 3. Comisia Europeană a elaborat o serie de reguli care trebuie luate în vedere atunci când cetățenii europeni doresc să înainteze o petiție. Acestea prevăd că numărul semnăturilor din fiecare țară trebuie să fie proporțional cu dimensiunea

Parlamentele naționale

Tratatul de la Lisabona este primul Tratat care acordă parlamentelor naționale un rol mai clar și mai activ în cadrul structurii Uniunii Europene, recunoscând importanța acestor instituții în desfășurarea activităților Uniunii. Printre drepturile și obligațiile acestora amintim: dreptul la informare, controlul respectării principiului subsidiarității, mecanismele de evaluare a politicilor în domeniul libertății, securității și justiției sau procedurile de revizuire a tratatelor.

Cea mai semnificativă prevedere

referitoare la parlamentele naționale este introducerea controlului respectării principiului de subsidiaritate, unul din principiile care stau la baza funcționării Uniunii. Pentru ca acest principiu să fie respectat, deciziile trebuie luate cât mai aproape de cetățeni (la nivel național, regional sau local).

Astfel, cu excepția domeniilor care țin exclusiv de competențele sale, Uniunea Europeană nu acționează decât în cazul în care intervenția sau politicile sale sunt mai eficiente decât cele întreprinse la nivel național.

Prin legitimitatea lor, parlamentele naționale pot, în urma intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona, interveni în faza inițială a elaborării unei propuneri, înainte ca aceasta să fie analizată în detaliu de Parlamentul European și de Consiliul de Miniștri. Dacă o treime din parlamentele naționale contestă o propunere, din punctul de vedere al conformității cu principiul subsidiarității, Comisia își poate menține, modifica sau retrage propunerea, în urma unei reanalizări. Dacă propunerea este contestată de majoritatea parlamentelor naționale, Comisia va trebui să își susțină motivațiile pentru menținerea propunerii; decizia finală referitor la decizia continuării sau întreruperii procedurii legislative revine Parlamentului European și Consiliului.

Tratatul pune așadar bazele unei abordări mai descentralizate și mai transparente a aplicării politicilor UE, pentru a garanta faptul că deciziile sunt luate cât mai aproape de cetățean. Acesta include dimensiunea locală și regională în cadrul juridic al UE și precizează că Uniunea trebuie să respecte identitățile naționale ale statelor membre, care fac parte integrantă din structurile lor fundamentale, inclusiv autonomia regională și locală. Tratatul simplifică distribuția competențelor între Uniune și statele membre precizând atribuțiile fiecărei părți implicate. Există mai puține zone „de umbră”, susceptibile să creeze confuzie și nesiguranță.

Politica de coeziune – un impuls pentru Strategia de la Lisabona în perioada 2007-2013

Reforma politicii de coeziune începe să ofere rezultate tangibile și își reafirmă rolul, fiind una dintre principalele politici comunitare destinate să pună în aplicare Strategia de la Lisabona în perioada 2007-2013. Acesta este principalul mesaj transmis într-o Comunicare a Comisiei Europene. Documentul, intitulat “Statele membre și regiunile pun în aplicare Strategia de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă prin intermediul politicii de coeziune a UE, 2007-2013” prezintă o viziune de ansamblu a strategiilor naționale și a programelor elaborate de cele 27 de state membre. Documentul arată că cea mai mare parte a bugetului alocat politicii de coeziune, în valoare totală de 347 de milioane de euro, va fi investită în prioritățile cheie ale Strategiei de la Lisabona, precum economia bazată pe cunoaștere, cercetarea, dezvoltarea și inovarea, capitalul uman și dezvoltarea afacerilor. Comunicarea Comisiei face parte din pachetul în care se stabilesc principalele acțiuni comunitare pentru punerea în aplicare a Strategiei de la Lisabona în perioada 2008-2011, prezentându-se o evaluare a progresului înregistrat în realizarea obiectivelor de la Lisabona în perioada 2005-2007.

Danuta Hübner, Comisarul pentru politică regională, a declarat: “Această analiză demonstrează că politica europeană de coeziune reprezintă principalul mijloc de punere în aplicare a Agendei de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă. Noua generație de programe va încuraja investițiile în noile tehnologii și va îmbunătăți competențele, sprijinind regiunile în eforturile lor de a urca pe scara valorilor pentru a produce bunuri și servicii de înaltă calitate, care să fie competitive pe piața mondială. Acesta este însuși scopul Strategiei de la Lisabona a UE, iar noua investiție sprijinită de politica de coeziune îl va transforma în realitate”.

Rezultatele acestei reorientări sunt cel mai vizibile în domeniul inovării, una dintre cele patru acțiuni prioritare ale Strategiei de la Lisabona în perioada 2008-2011. Investiția în inovare se va tripla în perioada 2007-2013 comparativ cu perioada 2000-2006 și se va ridica la 85 de milioane de euro. În noile state membre, cota care va reveni sectorului de cercetare, dezvoltare și inovare va fi de patru ori mai mare decât în perioada anterioară.

- Impactul acestei investiții va fi susținut de noi elemente introduse prin reforma politicii de coeziune:
- ✍ mecanisme de raportare destinate să asigure coerența între programele politicii de coeziune și programele de reformă națională
 - ✍ o mai mare descentralizare a responsabilităților pentru a îmbunătăți aplicarea în practică a procesului de la Lisabona
 - ✍ o viziune integrată a dezvoltării, care să asigure o abordare intersectorială și o atenție sporită acordată creșterii și ocupării forței de muncă.

Acordul privind Serviciul diplomatic european

La 26 aprilie 2010, miniștrii afacerilor externe au ajuns la un acord politic cu privire la propunerea de instituire a Serviciului european pentru acțiune externă, SEAE. Acesta va reprezenta serviciul diplomatic al UE, inclusiv al delegațiilor UE din țările terțe.

Crearea SEAE reprezintă una din modificările cele mai semnificative introduse de Tratatul de la Lisabona. Obiectivul acesteia este asigurarea unei eficiențe și a unei coerențe sporite a acțiunii externe a UE și creșterea influenței sale politice și economice în lume.

Noul serviciu este un organism al UE autonom din punct de vedere funcțional creat pentru a-l asista pe Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Catherine Ashton, în desfășurarea politicii externe și de securitate comune și în asigurarea consecvenței acțiunii externe a UE.

Personalul include funcționari ai serviciilor pentru relații externe din cadrul Consiliului și din cadrul Comisiei, precum și membri ai serviciilor diplomatice din cele 27 de state membre. SEAE cooperează cu serviciile naționale, iar delegațiile sale din afara Europei pot sprijini statele membre în asigurarea de servicii consulare cetățenilor.

Acordul reprezintă baza consultărilor cu Parlamentul European, pentru a face ca noul serviciu să devină operațional cât mai curând posibil. Decizia va fi adoptată de Consiliu ulterior respectivelor consultări, cu aprobarea Comisiei. Dispozițiile de modificare a regulamentului financiar al UE și a Statutului funcționarilor necesare pentru crearea SEAE, precum și un buget rectificativ vor fi adoptate împreună cu Parlamentul European prin procedura codeciziei.

Tratatul de la Lisabona creează postul de Înalț Reprezentant al Uniunii pentru Afaceri externe și politica de securitate, care este în același timp și unul dintre vicepreședinții Comisiei și prezidează lucrările Consiliului de Relații Externe. Aceasta va aduce mai multă coerență în acțiunea externă și va contura profilul UE pe scena internațională, creând și întărind identitatea Uniunii. Acest post reunește atribuțiile exercitate, până acum, de Președinția prin rotație a Comisiei (6 luni), Înalțul Reprezentant pentru Politică Externă și de Securitate Comună și de Comisarul pentru Relații Externe.

Înalțul Reprezentat este propus de Consiliul European, cu aprobarea Președintelui Comisiei, numirea sa urmând a fi supusă votului în Parlamentul European (precum în cazul membrilor și Președintelui Comisiei).

Ramón Jáuregui Atondo despre UE și Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Tratatul de la Lisabona obligă UE, în calitate de entitate juridică, să adere la Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Acest lucru va permite cetățenilor europeni să dea în judecată UE și instituțiile sale în cazul încălcării drepturilor omului. Comisia PE pentru afaceri constituționale a adoptat un raport legat de detaliile privind aderarea, precum solicitarea de a avea un judecător special al UE la Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg.

Ramon Jáuregui Atondo (Grupul Alianței Progresiste a Socialiștilor și Democraților din Parlamentul European, Spania), care a întocmit raportul, a răspuns ulterior la câteva întrebări legate de acest subiect.

Cum vor putea beneficia cetățenii europeni de aderarea UE la Convenția Europeană a Drepturilor Omului? Nu suntem suficient de protejați prin Carta Drepturilor Fundamentale?

Odată cu aderarea, va exista o nouă instanță pentru cetățeni, externă Uniunii, care va trebui să ofere noi garanții cetățenilor europeni în ceea ce privește respectarea drepturilor omului de către Uniunea Europeană și statele membre.

Aderarea va permite depunerea unei plângeri împotriva UE și a instituțiilor sale. În cazul în care acest lucru se va întâmpla, în fața cărui tribunal vor trebui să se adreseze cetățenii, în fața Curții de Justiție de la Luxemburg sau Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg?

Este important ca cetățenii să epuizeze toate căile judiciare din statele membre înainte de a ajunge în instanță la Strasbourg. Aceasta este o condiție necesară, întrucât tribunalul de la Strasbourg este un tribunal extern. Deci, da... dacă drepturile omului trebuie protejate iar acest lucru nu a fost garantat de către instanțele naționale, cetățenii vor avea dreptul de a face o nouă cerere în fața Curții Europene de la Strasbourg.

(Continuare în pagina 12)

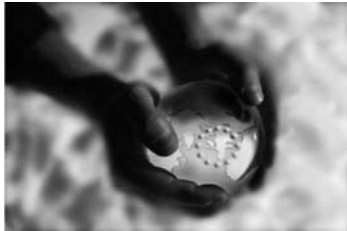

Convenția Drepturilor Omului

- A fost semnată de Consiliul Europei în 1950 la Roma
- A înființat Curtea Europeană a Drepturilor Omului la Strasbourg
- Persoanele care consideră că drepturile lor au fost încălcate într-un stat membru pot depune plângere la Curtea de la Strasbourg, după ce au epuizat toate celelalte căi la nivel național
- Nu se aplică în mod direct legislației UE, deși toate statele membre au obligația de a o respecta chiar și atunci când pun în aplicare sau când implementează legislația UE

Comisia pentru afaceri constituționale s-a declarat în favoarea unui judecător specific pentru UE la Curtea Drepturilor Omului. UE este deja parțial reprezentată de către un judecător din fiecare stat membru. De ce avem nevoie de un judecător special pentru UE?

Prezența unui judecător național la tribunalul de la Strasbourg este fundamentală pentru a explica contextul în care a fost realizată plângerea. Permiteți-mi să vă dau un exemplu. În Spania există câteva legi care interzic participarea politică a partidelor apropiate de mișcarea ETA. Care a fost rolul judecătorului spaniol atunci când instanța de la Strasbourg a discutat plângerea împotriva deciziei Spaniei de a interzice participarea politică? Rolul acestuia a fost de-a explica realitățile și contextul din această țară. În prezent nu există nici un judecător pentru UE - orice plângere împotriva UE va cădea așadar în sarcina acestui judecător.

- dezvoltarea și legitimizarea unei politici de securitate comuna și eficientă la nivelul Uniunii cu respectarea condițiilor din Tratat dar și rolul României ca partener al NATO

“Am dorit ca prin intermediul acestei dezbateri, care a implicat reprezentanți instituționali ai României pe lângă instituțiile europene, dar și membri ai Parlamentului României, să stimulăm un schimb de opinii privind impactul Tratatului de la Lisabona asupra procesului decizional din România, precum și asupra instituțiilor implicate direct în acest proces.

Pentru ca România să își consolideze poziția în cadrul Uniunii Europene, e nevoie ca instituțiile statului să se adapteze noilor modificări aduse de către acest Tratat. Clubul Romania-UE și-a exprimat speranța ca acest proces de adaptare instituțională și metodologică să se desfășoare cât mai rapid și eficient posibil”, a declarat Andrei-Ștefan Enghis, Președintele Clubului România-UE.

“O asemenea dezbatere e binevenită la Bruxelles, dar e chiar și mai utilă la București, unde trebuie să se conștientizeze mai bine interesul național. Încă rămâne o provocare ideea unei viziuni românești privind locul și interesele noastre în Uniunea Europeană, o dezbatere serioasă fiind cu atât mai necesară în contextul intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona”, a declarat Victor Boștinaru, precizând că, în opinia sa, Parlamentele naționale se află acum în fața unei șanse istorice de a influența procesul decizional în Uniune.

“Trebuie să știm ce vrem pentru România, în interior, dar și ce vrem să obținem în Uniunea Europeană. Tratatul de la Lisabona oferă un rol sporit pentru Parlamentele naționale, iar noi trebuie să avem înțelepciunea de a folosi aceasta posibilitate, atât prin investirea în expertiza cât și prin adoptarea pașilor care să eficientizeze mecanismul instituțional, prin modificarea regulamentelor Camerei Deputaților și Senatului”, a afirmat Adrian Năstase.

Viziune romaneasca asupra aplicarii Tratatului de la Lisabona?

Oportunitățile de dezvoltare și modernizare aduse de aderarea la Uniunea Europeană trebuie valorificate la nivel național pentru ca Romania să poată avea o influență sporită la nivel european, consideră participanții la o întâlnire desfășurată la Bruxelles. Pe 25 februarie 2010, a avut loc, la Parlamentul European, dezbateră “Aplicarea Tratatului de la Lisabona, o viziune romanească”, eveniment organizat de către Ambasada României în Belgia și Clubul România-UE din Bruxelles.

La dezbateră au participat Ovidiu Dranga, Ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al României în Regatul Belgiei, Cristian Bădescu, din partea Reprezentanței Permanente a României pe lângă Uniunea Europeană, parlamentari români din Delegația de prietenie cu Belgia - Ioan Mang, senator, președinte delegație, Adrian Năstase, vicepreședinte Camera Deputaților, Arpad Francisc Marton, deputat, precum și

europarlamentari reprezentând fiecare grup politic - Norica Nicolai din partea Grupului Alianței Liberalilor și Democraților pentru Europa, Victor Boștinaru din partea Grupului Alianței Progresiste a Socialiștilor și Democraților din Parlamentul European și Sogor Csaba din partea Grupului Partidului Popular European (Creștin Democrat).

Principalele subiectele discutate au fost:

- rolul Parlamentelor naționale în contextul schimbărilor aduse de Tratatul de la Lisabona, dat fiind faptul că, pentru prima dată, parlamentele naționale sunt recunoscute ca făcând parte integrantă din structura democratică a Uniunii Europene și sunt responsabile de vegherea respectării principiului de subsidiaritate,
- Carta drepturilor fundamentale ale cetățenilor Uniunii, care oferă drepturi consolidate și mai multă libertate cetățenilor europeni, deci și cetățenilor români, și

Viitorul UE după Tratatul de la Lisabona

Câte schimbări a făcut Tratatul de la Lisabona în viitorul Uniunii Europene și câte alte posibile schimbări ar mai fi putut face, toate se pot citi pe plăcuța dedicată semnării noului act din fața Mănăstirii Jeronimos din capitala Portugaliei.

În primul rând, cele douăzeci și șapte de semnături ale diferiților șefi de stat din Uniunea Europeană, adunate laolaltă, ar putea la un anumit nivel semnifica unitatea pe care o aduce noul Tratat, unitate reprezentată prin instituirea a două noi funcții – cea de "președinte" al Uniunii Europene și cea de Înalt Reprezentant al Uniunii pentru politica comună externă și de securitate, precum și diferite modificări ce au rolul de a asigura o mai bună funcționare a vechilor instituții UE.

În al doilea rând, plăcuța este făcută din beton și se situează exact în fața unuia dintre cele mai importante monumente din Portugalia. Gravitatea locului unde este așezată corespunde gravității locului în timp pe care Tratatul îl are în sens istoric asupra Uniunii Europene. În același timp, cei mai sceptici ar putea să întoarcă această comparație susținând că plăcuța arată, mai degrabă, simplitatea Tratatului, în comparație cu impresionantă clădire a Mănăstirii.

Personal, tind să cred că pașii mărunți pe care i-a făcut Tratatul merită apreciați la adevărata lor valoare pentru că, deși nu au făcut "revoluția" pe care mulți ar fi așteptat-o, au lăsat măcar cale liberă pentru diferite mici evoluții care să aibă loc în timp, în funcție de situația necesară – precum modelul pe care acum Uniunea îl propune pentru a asigura controlul asupra posibilelor crize financiare ce ar putea apărea pe viitor – iar, în același timp, pentru eurosceptici, pașii făcuți nu au obligat la o schimbare bruscă și puternică, evitând, în acest sens, șocuri reacționare prea dure.

Această împăcare a celor două viziuni asupra Uniunii în timp ce nu satisface dorințele tuturor, are un alt atu și anume implementarea mai profundă a ideilor de dialog, de compromis, de libertate în modul de funcționare, de organizare și dezvoltare al organizației celor 27 de state.

Cât despre importanța Tratatului și ale schimbărilor aduse de acesta viitorului Uniunii, doar pe viitor vom putea spune dacă și-a îndeplinit obiectivele pentru care a fost creat sau dacă a eșuat.

Valeriu-Cristian Miron - Anul III, Facultatea de Științe Politice Universitatea din București

Link-uri utile:

Tratatul de la Lisabona

http://europa.eu/lisbon_treaty/index_ro.htm
<http://www.lisbontreaty2009.ie/>
<http://www.citizensinformation.ie/>

Legislația Uniunii Europene

<http://eur-lex.europa.eu/ro/index.htm>

Site-ul oficial al Uniunii Europene

http://europa.eu/index_ro.htm

Instituțiile Uniunii Europene

Comisia Europeană

http://ec.europa.eu/index_ro.htm

Parlamentul European

http://www.europarl.europa.eu/news/public/default_ro.htm

Consiliul European

<http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?lang=RO>

Curtea Europeană de Justiție

http://curia.europa.eu/jcms/jcms/_j_6/